

ΑΡΧΕΣ ΨΥΧΟΜΕΤΡΙΑΣ

ΣΤΗΝ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ & ΣΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Γαλανάκης Μιχάλης, PhD,
Εργασιακός Ψυχολόγος
galanakismichael@hotmail.com

Δομή Μαθήματος

- 1) Ανάλυση των θεωριών της Προσωπικότητας

Πως μπορούμε να ορίσουμε την προσωπικότητα;

- 1) Προσωπικά χαρακτηριστικά
- 2) Κινητοποίηση
- 3) Προσαρμογή στο περιβάλλον
- 4) Ψυχοπαθολογία
- 5) Κοινωνικές δεξιότητες
- 6) Στάσεις

Πήρε στις
εξετάσεις 7/10

Μελέτη Περίπτωσης

Αισθάνεται
περήφανος. Ο βαθμός
είναι λίαν καλός.

Είναι απογοητευμένος αλλά
κρατάει μια στωική στάση.
Θεωρεί τον εαυτό του
υπεύθυνο που δεν διάβασε
περισσότερο.

Υπέβαλλε
επίσημη
γραπτή
διαμαρτυρία
στην
πρυτανεία

Ορισμός Προσωπικότητας

Μολονότι είναι δύσκολο να υπάρξει ένας καθολικά αποδεκτός και περιεκτικός ορισμός μπορούμε με βεβαιότητα να στηριχθούμε σε 2 βασικά στοιχεία:

- **Κάθε άτομο εμφανίζει μια σταθερότητα στην συμπεριφορά του. Έχει σχετικά σταθερά χαρακτηριστικά γνώρισμα και επαναλαμβανόμενες πρακτικές (action patterns).**
- **Κάθε άτομο είναι μοναδικό σε κάποιο εύρος – έκταση από τα υπόλοιπα, δηλαδή συγκεντρώνει χαρακτηριστικά και σύνολα συμπεριφορών – σκέψεων – συναισθημάτων που είναι διαφορετικά από των υπολοίπων.**

Πως εξηγούμε τις διαφορές μεταξύ των συμπεριφορών των 3 φοιτητών?

WHAT'S ON A MAN'S MIND

COMPOSITION OF A WOMAN'S PERSONALITY

Irrational fits of spontaneous jealousy

Conspiracy plotting

General nagging / bitching

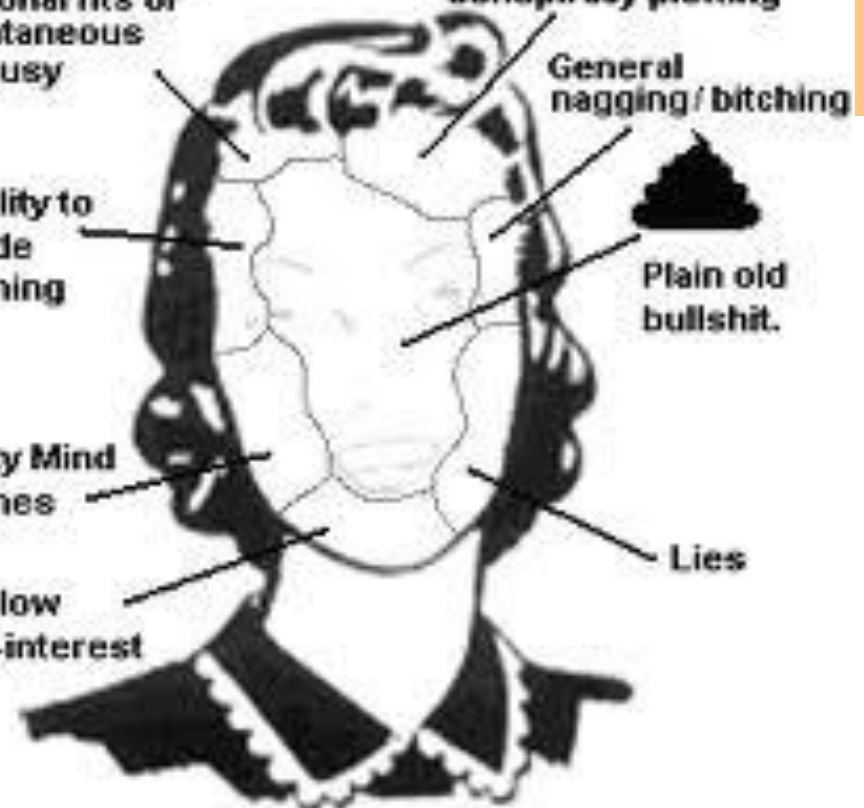
Inability to decide anything

Plain old bullshit.

Petty Mind Games

Lies

Shallow Self-interest

Λειτουργικότητα της έννοιας της Προσωπικότητας

Στόχος μας σαν επιστήμονες της συμπεριφοράς είναι :

- 1) Να ορίσουμε**
- 2) Να μετρήσουμε την προσωπικότητα**

Η έννοια της προσωπικότητας αποτελεί μια θεωρητική κατασκευή η οποία εξυπηρετεί 2 σκοπούς:

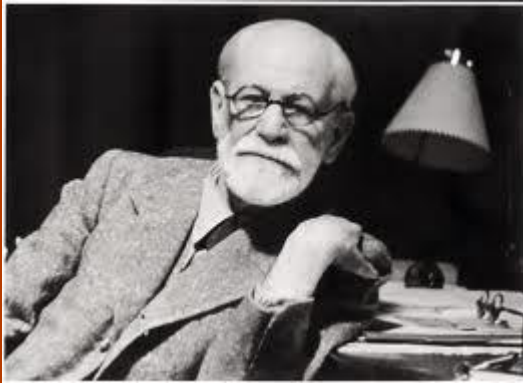
- Μας βοηθάει να εξηγήσουμε τις **διαφορές στην συμπεριφορά και τα συναισθήματα των ανθρώπων** κάτω από τις ίδιες συνθήκες.
- Μας βοηθάει να εξηγήσουμε την **συνέπεια στην συμπεριφορά και στα συναισθήματα** ενός ατόμου διαχρονικά και υπό την επίδραση ποικιλίας ερεθισμάτων.

Δυσκολίες στον ορισμό και μέτρηση της προσωπικότητας

- 1) Δεν είναι 100% σταθερή
- 2) Δεν μπορεί να προβλεφθεί σε συμπεριφορικό επίπεδο
- 3) Αρκετές διαστάσεις της είναι κοντά σε έννοιες συναφείς όπως οι ικανότητες και η νοημοσύνη (π.χ. Ανοιχτότητα στην εμπειρία – εξωστρέφεια – γενική νοημοσύνη – ικανότητα προσαρμογής).

Η θεώρηση του χρησιμοποιείται στην
ερμηνεία των αποτελεσμάτων στο
Rorschach Test, στο *TAT κ.α.*

Ψυχαναλυτικές προσεγγίσεις της προσωπικότητας

Sigmund Freud (1856-1939)

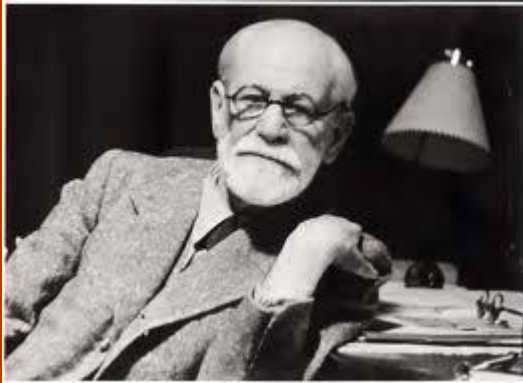
Αρχικά ξεκίνησε σαν νεύρολόγος

Επικεντρώθηκε στην μελέτη της Υστερίας, μιας συναισθηματικής διαταραχής που χαρακτηρίζεται από ιστριονική συμπεριφορά και έντονη σωματική ενεργοποίηση, παράλυση, τύφλωση κ.α.

Πίστευε ότι αιτία της πάθησης ήταν η σεξουαλική κακοποίηση σε μικρή ηλικία.

Αν οι μνήμες αυτές μπορούσαν να ανασυρθούν μέσω ύπνωσης τότε θα εκτονώνονταν και θα οδηγούσαν σε θεραπεία.

Η θεώρηση του χρησιμοποιείται στην
ερμηνεία των αποτελεσμάτων στο
Rorschach Test, στο *TAT* κ.α.

Ψυχαναλυτικές προσεγγίσεις της προσωπικότητας

Sigmund Freud (1856-1939)

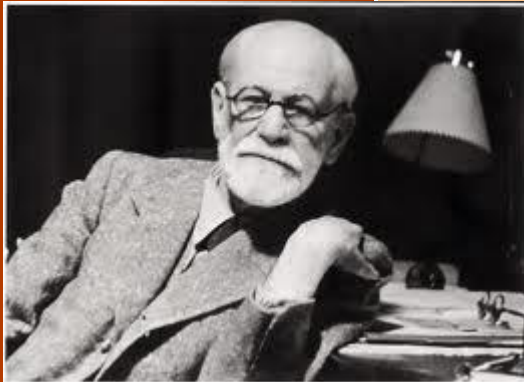
Μέσω της ύπνωσης και της ενεργοποίησης λανθανόντων στοιχείων διαμόρφωσε την έννοια του ασυνειδήτου.

Το ασυνείδητο είναι μια τεράστια δεξαμενή σκέψεων και συναισθημάτων που δεν θα γίνονταν ποτέ αποδεκτές από την συνείδηση μας. Τα πιο σημαντικά μας κίνητρα βρίσκονται επίσης εκεί.

Τα όνειρα απεικονίζουν το ασυνείδητο μας με μια κεκαλυμμένη – συμβολική μορφή.

Αποτέλεσμα αυτών των θεωρήσεων ήταν η δημιουργία των προβολικών τεστ.

Η θεώρηση του χρησιμοποιείται στην
ερμηνεία των αποτελεσμάτων στο
Rorschach Test, στο *TAT* κ.α.

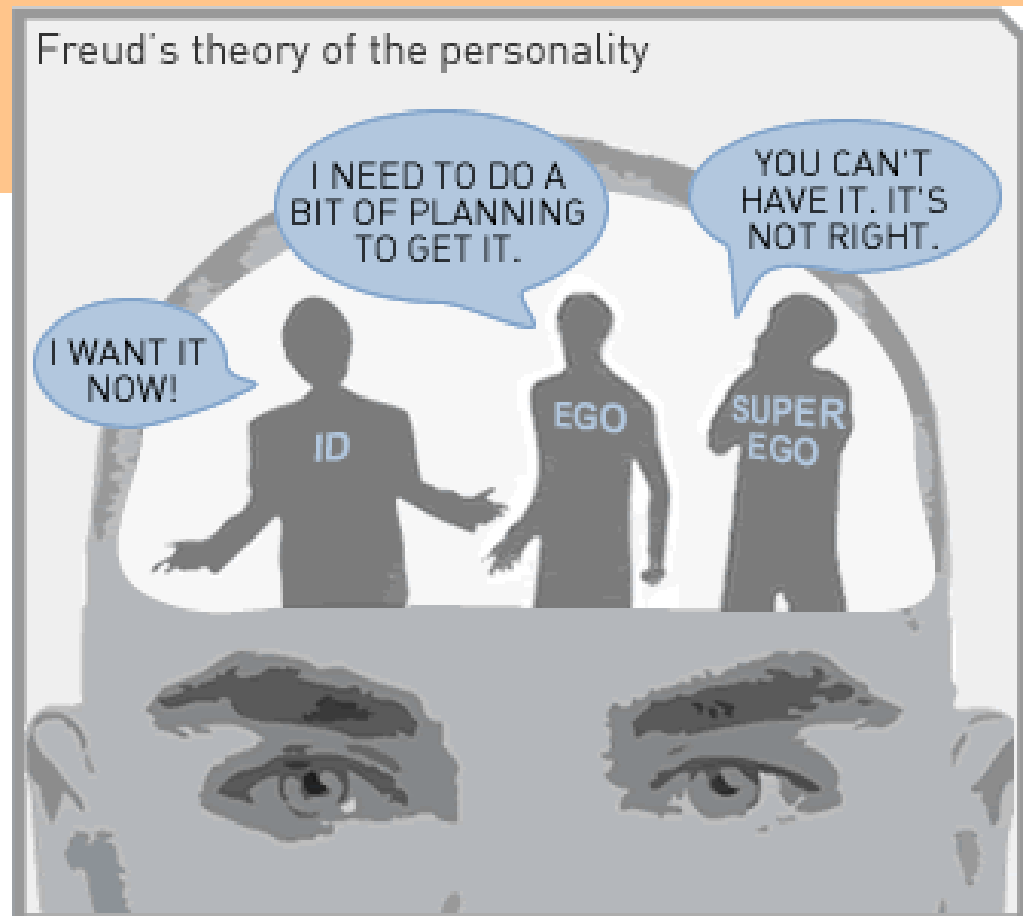
Sigmund Freud
(1856-1939)

Εκείνο: Επιθυμίες, ορμές

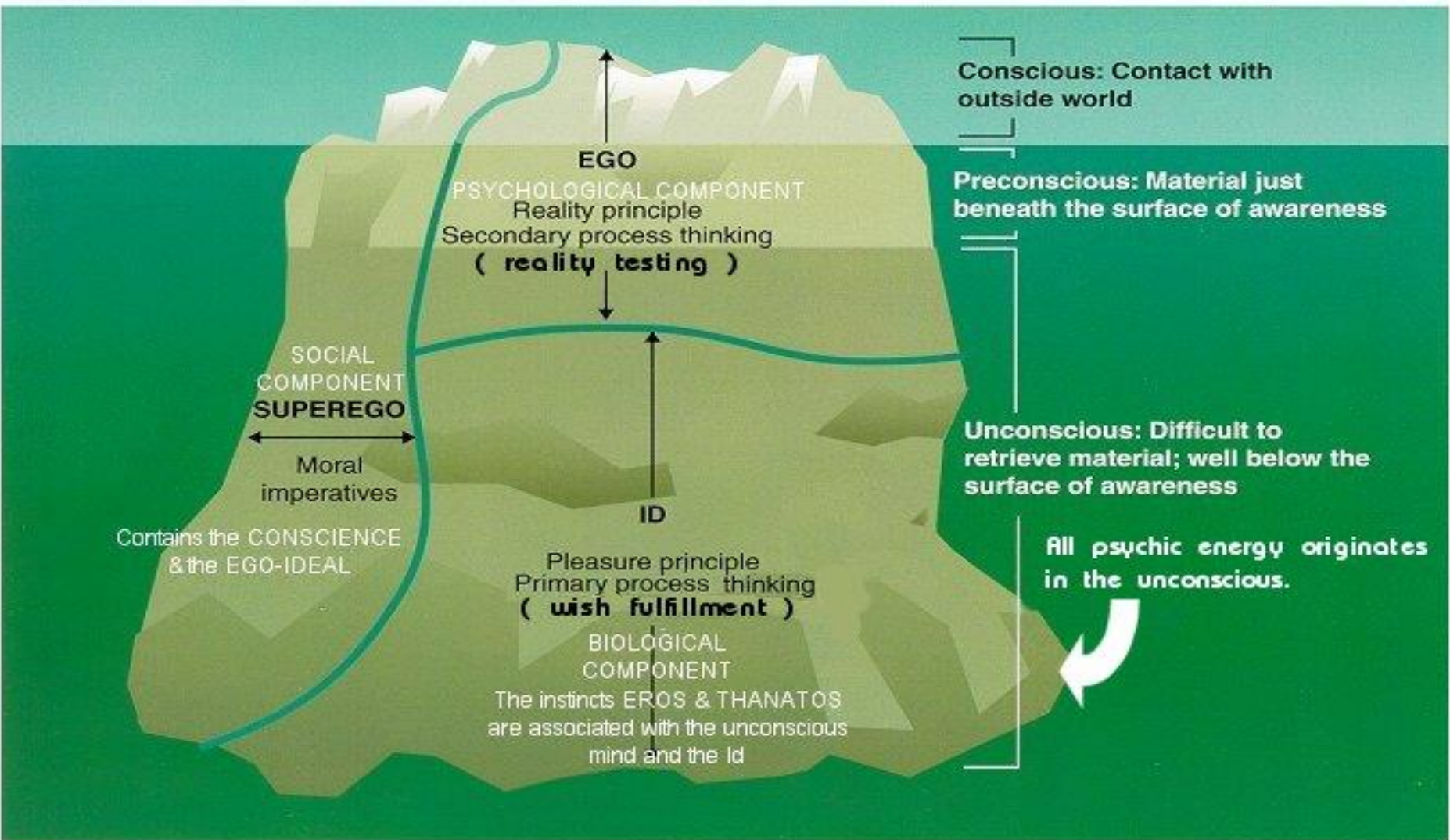
Εγώ: Σχεδιασμός,
συνείδηση

Υπερεγώ: Κανόνες και
πρέπει

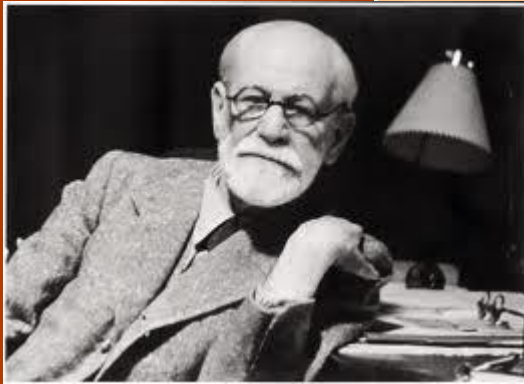
Ψυχαναλυτικές προσεγγίσεις της προσωπικότητας

Freud's model of personality structure

Η θεώρηση του χρησιμοποιείται στην
ερμηνεία των αποτελεσμάτων στο
Rorschach Test, στο TAT κ.α.

Ψυχαναλυτικές προσεγγίσεις της προσωπικότητας

Sigmund Freud (1856-1939)

Εκείνο: Επιθυμίες, ορμές
(γεννίομαστε με αυτό)

Εγώ: Σχεδιασμός, συνείδηση
(ξεκινά να λειτουργεί αμέσως μετά
την γέννα και διαμορφώνεται σαν
μέρος του εκείνου)

Υπερεγώ: Κανόνες και πρέπει
(διαμορφώνεται στην ηλικία των 5
περίπου)

Η αρχή της Ηδονής: η ροπή προς την
ικανοποίηση ανεξάρτητα από αξίες, ηθική και
κανόνες.

Η αρχή της επιβίωσης: η ροπή προς την
επιβίωση και αυτοσυντήρηση με κάθε κόστος.

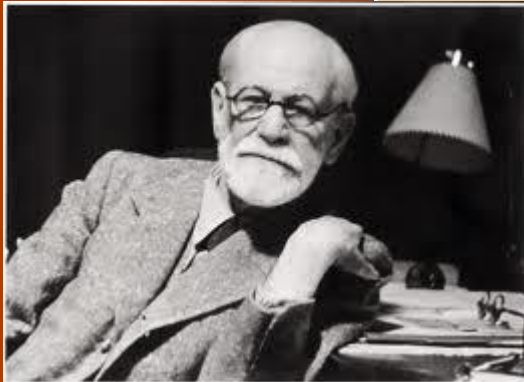
Η αρχή του ρεαλισμού: η ροπή εύρεσης
τρόπων εκτόνωσης των επιθυμιών από το
εγώ με τρόπο και σε έκταση που δεν
διαταράσσουν τις κοινωνικές νόρμες.

Η λειτουργία των μερών της ψυχής

Εγώ : Οδηγός – ισορροπιστής
μεταξύ **Εκείνου** (Ηδονή)
και **Υπερεγώ** (Τύψεις)

Επίσης το **Εγώ** προσπαθεί να
πλησιάσει το **ιδανικό Εγώ**
το οποίο συμβολίζει την
ανωτερότητα και ανάλογα
με το αν τα καταφέρει
προκαλείται το σύμπλεγμα
ανωτερότητας ή
κατωτερότητας

Μηχανισμοί άμυνας του ΕΓΩ

Sigmund Freud (1856-1939)

© MARK ANDERSON, ALL RIGHTS RESERVED WWW.ANDERSTOONS.COM

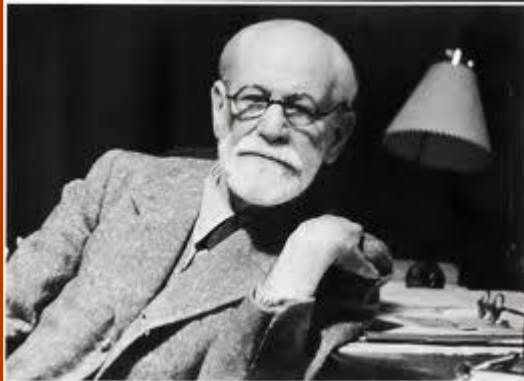

Το Εγώ ισορροπεί συνεχώς μεταξύ Εκείνου – Υπερεγώ & Πραγματικότητας.

Για να το πετύχει αυτό το άτομο θα έπρεπε λογικά να είναι σε μια διαρκή κατάσταση άγχους.

Το άγχος αυτό επιλύεται – εκτονώνεται μέσω των μηχανισμών άμυνας του ΕΓΩ.

"My therapist says it's a defense mechanism."

Μηχανισμοί άμυνας του ΕΓΩ

Sigmund Freud (1856-1939)

Χαρακτηριστικά:

- 1) Βασικός τους σκοπός είναι να ελαττώσουν την πίεση που δέχεται το ΕΓΩ από το ΕΚΕΙΝΟ, το ΥΠΕΡΕΓΩ και το περιβάλλον.
- 2) Λειτουργούν ασυνείδητα – αυτόματα.
- 3) Χρησιμοποιούν την στρέβλωση της πραγματικότητας για να μπορέσουν να ελαττώσουν την πίεση του ΕΓΩ.

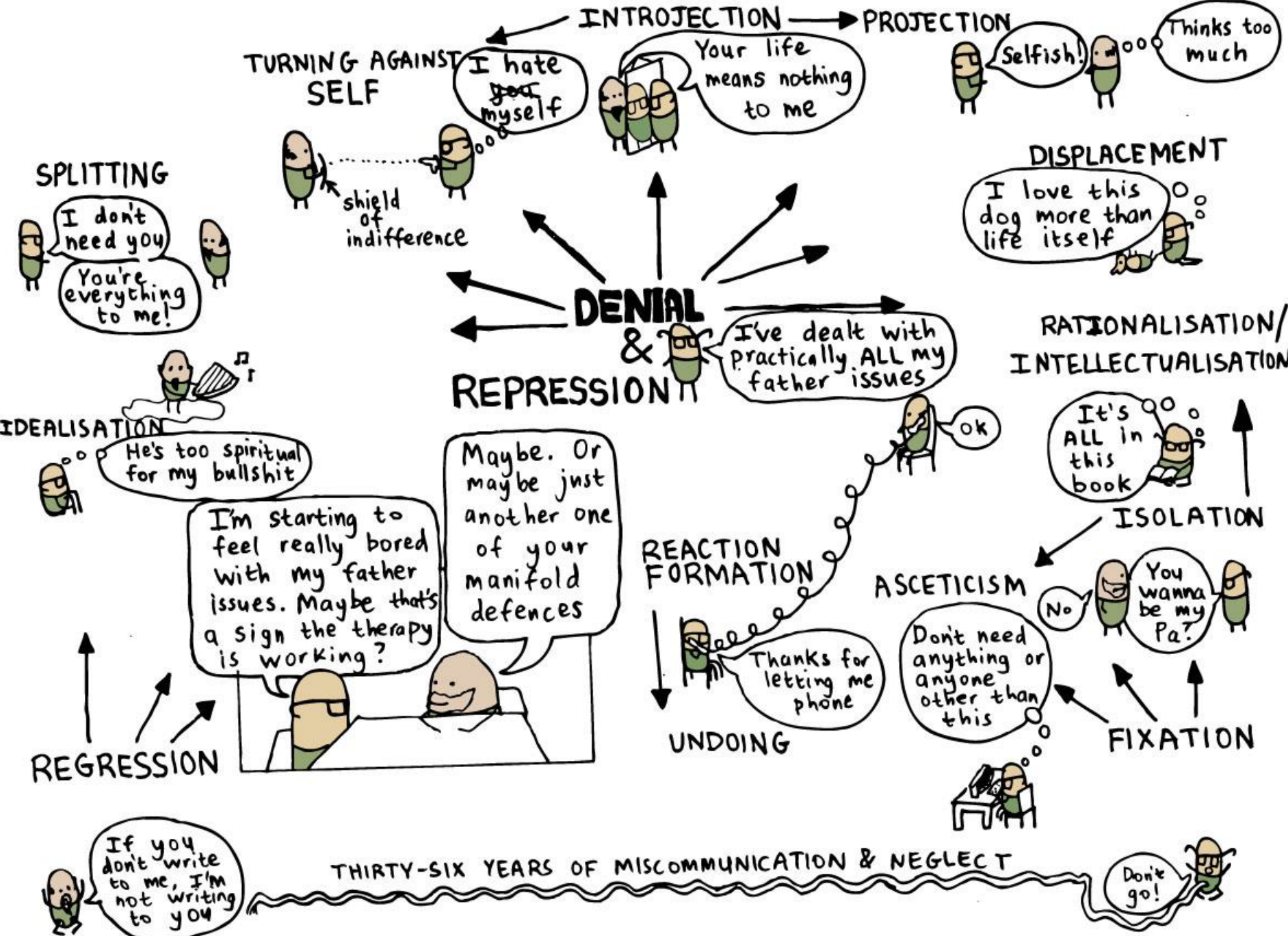
Ακριβώς εξαιτίας του 3^{ου} χαρακτηριστικού τους η εκτεταμένη χρήση τους δημιουργεί μεγαλύτερο πρόβλημα από αυτό που επιλύει

DEFENSE MECHANISMS

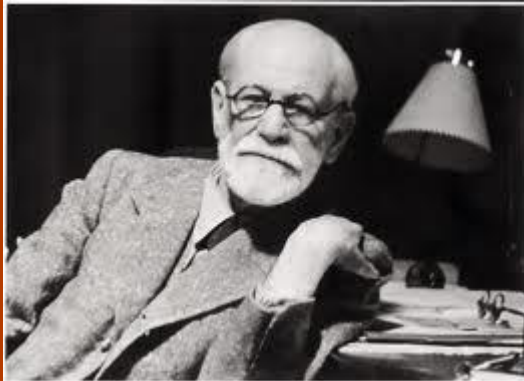
- Compensation
- Projection
 - Rationalization
 - Denial of Reality
 - Reaction Formation
 - Flight
 - Aggression
 - Resignation

Sublimation	•Transforming a socially unacceptable anxiety into a source of energy that produces no adverse consequences and is socially acceptable
Humor	•Capacity to not take oneself too seriously, as in accepting ones shortcoming and talking about it in a socially acceptable way
Anticipation	•Forecasting future danger in small steps to cope with the danger gradually
Rationalisation	•Justifying a disturbing or unacceptable thought or feeling by selecting a logical reason to think or feel that way
Reaction Formation	•Adopting or expressing the oposite of ones true feelings or motives
Regression	•Returning to an earlier stage of development
Identification	•Taking on the characteristics of someone viewed as successful
Displacement	•Releasing one's anxiety out on a substitute as releasing on the source of the true source could be harmful
Projection	•Attributing ones own unacceptable behaviour onto someone else
Fantasy	•Gratifying frustrated desires by imaginary achievements
Denial	•Unpleasent external realities are ignored

Note: Adapted from "Understanding motivation and emotion," by J. Reeve, 2009, United States of America: Wiley

Mechanism	Definition	Example
Denial	Not acknowledging that there is a problem.	A man has gotten a diagnosis from his doctor that he is HIV positive but is adamant that a mistake has been made and that his doctor is lousy.
Repression	Suppressing a memory until it disappears into the subconscious.	A woman doesn't recall being raped.
Projection	Putting your own beliefs or behavior onto someone else.	Talking about how stupid a video game system is with someone else, believing that they must feel the same even though they have never said so.
Regression	Acting in a way that is not typical for your age.	A child who knows how to walk starts to crawl around because their baby brother is getting so much attention for crawling.
Displacement	Showing emotion toward someone or something completely unrelated to that which caused the emotion.	An alcoholic gets in a car accident when driving drunk and then blames it on his wife who is at home.
Rationalization	Making up explanations for something that has happened.	A rapist thinks that since the girl he is raping looked at him seductively one time it must be okay to rape her.

Sigmund Freud (1856-1939)

Μηχανισμοί άμυνας του ΕΓΩ

Ο καθορισμός των μηχανισμών άμυνας έγινε από τους συνεχιστές της δουλειάς του Freud και κυρίως από την κόρη του.

Για την μέτρηση τους – αξιολόγηση τους καθοριστική ήταν η συμβολή του Vaillant (1971, 1977) η οποία βασίστηκε στην πεποίθηση ότι κάποιοι μηχανισμοί άμυνας είναι πιο «υγιείς» από άλλους.

Ιεράρχησε τους μηχανισμούς άμυνας σε 4 επίπεδα: από τους λιγότερο στους περισσότερο εποικοδομητικούς για την ψυχική υγεία.

Η ιεράρχηση των μηχανισμών άμυνας του ΕΓΩ – Vaillant,

Level IV

Mature Mechanisms

Common in “healthy” adults

Sublimation, Altruism, Suppression, Anticipation, Humor

Level III

Neurotic Mechanisms

Seen in “everyone”

Intellectualization, Repression, Reaction formation, Displacement,
Dissociation

Level II

Immature Mechanisms

Seen in depression, personality disorders, adolescence

Fantasy, Projection, Hypochondriasis, Passive-aggressive, Acting out

Level I

Psychotic Mechanisms

Seen in psychosis, dreams, and childhood up to approximately
age 5 years

Denial of external reality

Delusional projection (including paranoid delusions)

Distortion (includes wish-fulfilling delusions)

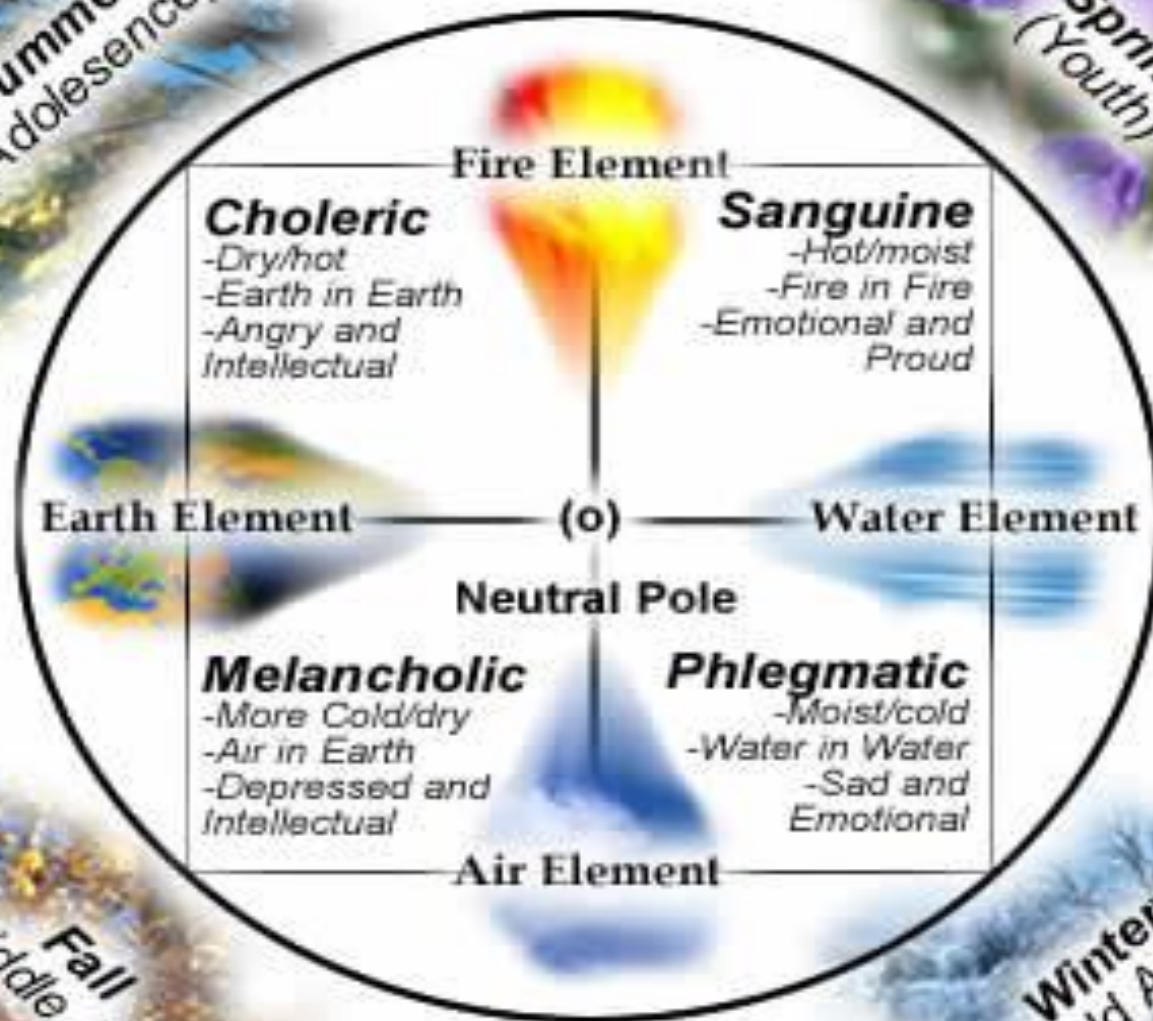
Τυπολογικές Προσεγγίσεις της Προσωπικότητας

- 1) Αποτελούν τις πιο πρώιμες προσπάθειες προσέγγισης της έννοιας της προσωπικότητας.
- 2) Απαρχή η τυπολογία του Ιπποκράτη με τους χυμούς (Αιματικός, Χολερικός, Μελαγχολικός και Φλεγματικός τύπος)
- 3) Γενικά θεωρούνται προσεγγίσεις πολύ απλοϊκές και γενικευτικές και για αυτό δεν χρησιμοποιούνται σε μεγάλο βαθμό.
- 4) Ωστόσο προσφέρουν γρήγορη διάγνωση και για αυτό συνεχίζουν να χρησιμοποιούνται σε κάποιες περιπτώσεις.

Summer Solstice
(Full Moon)

Summer
(Adolescence)

Spring
(Youth)

Autumnal Equinox
(Last Quarter)

Vernal Equinox
(First Quarter)

Fall
(Middle Age)

Winter
(Old Age)

Winter Solstice
(New Moon)

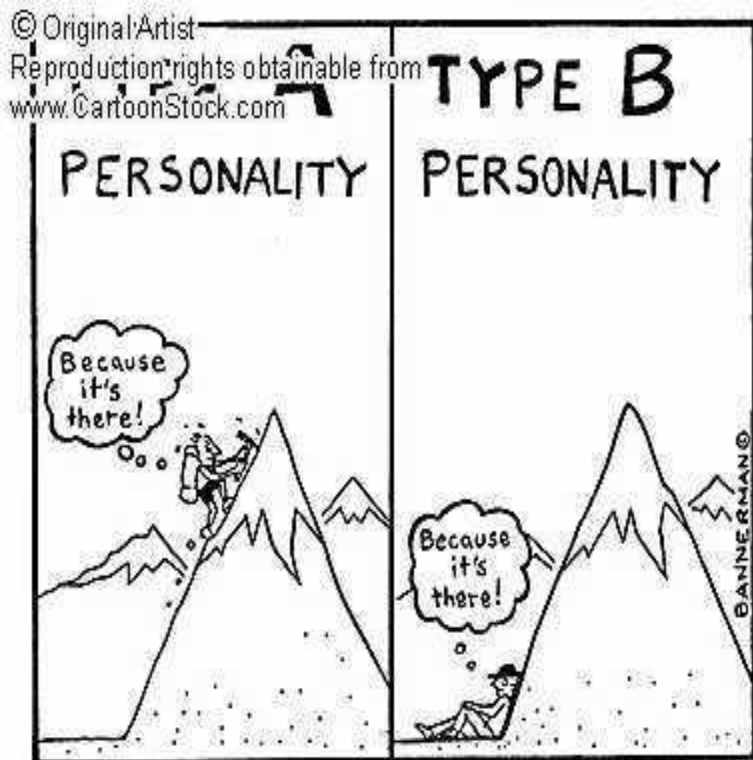
Τύπος Προσωπικότητας A & B

Friedman & Rosenman (1974)

Μελέτησαν ψυχολογικές μεταβλητές που αυξάνουν τις πιθανότητες εμφάνισης καρδιακού εμφράγματος.

Τύπος A: ένα σύμπλεγμα συναισθημάτων και δράσεων που εμφανίζεται σε άτομα που χαρακτηρίζονται από συνεχή και χρόνια προσπάθεια να πετύχουν όσα περισσότερα μπορούν σε όσο το δυνατόν λιγότερο χρόνο και αν αυτό απαιτείται να πετύχουν ενάντια σε κάθε δυσκολία ή αντίπαλο.

Τύπος B: ένα σύμπλεγμα συναισθημάτων και δράσεων που εμφανίζεται σε άτομα που είναι άνετα, μη ανταγωνιστικά και χαλαρά.

Τύπος Προσωπικότητας A & B

Friedman & Rosenman (1974)

Χαρακτηριστικά του Τύπου A:

- **Ανασφάλεια σχετικά με την θέση και το κύρος του.**
- **Υπερενεργητικότητα – Επιθετικότητα – Τάση να μειώνει του άλλους και την αυτοπεποίθησή τους.**
- **Οξυθυμία ακόμη και για ασήμαντη αφορμή.**
- **Βιασύνη : α) επιτάχυνση καθημερινών ασχολιών, β) Ταυτόχρονη εκτέλεση 2 ή περισσότερων ενεργειών.**

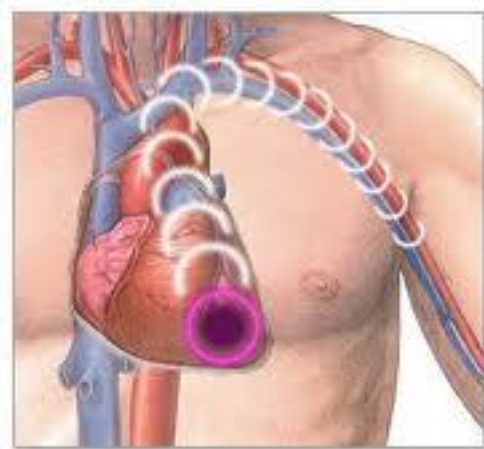

Type A individuals

- impatient time-conscious
- controlling
- concerned about their status
- highly competitive
- ambitious business-like
- aggressive
- having difficulty relaxing
- high-achieving workaholics who multi-task
- drive themselves with deadlines,
- are unhappy about delays
- often described as "stress junkies"

Type B individuals

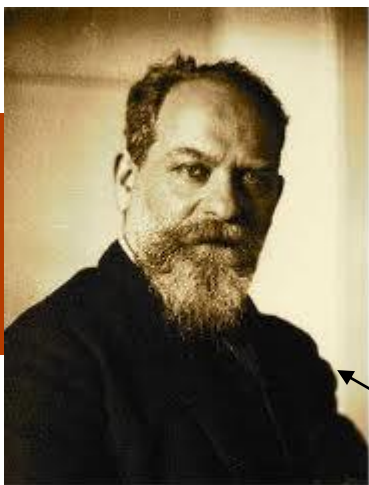
- patient
- relaxed
- easy-going
- generally lacking an overriding sense of urgency

Pain radiating
down arm
might signal
heart attack

Τύπος A και καρδιακές παθήσεις

- 1) 2,5 φορές μεγαλύτερος κίνδυνος εμφάνισης καρδιακών προβλημάτων.
- 2) Ο κίνδυνος είναι ακόμη μεγαλύτερος στους εργαζόμενους λευκού κολλάρου.
- 3) Άλλες έρευνες έχουν βρει αυξημένη συσχέτιση αλλά μόνο για συγκεκριμένα χαρακτηριστικά του τύπου όπως είναι η οξυθυμία και η βιασύνη.
- 4) Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν την αλληλεπίδραση του τύπου με άλλες μεταβλητές όπως είναι το στρες, η κατάθλιψη και η κοινωνική απομόνωση.

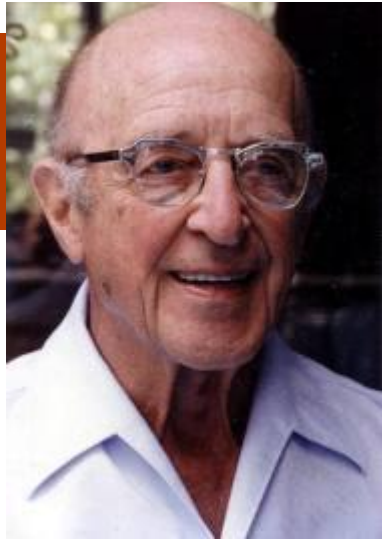
Φαινομενολογικές Θεωρίες Προσωπικότητας

Εστιάζουν στην σημασία της άμεσης προσωπικής υποκειμενικής εμπειρίας στην διαμόρφωση της συμπεριφοράς.

Ονομάζονται επίσης ουμανιστικές ή υπαρξιακές θεωρίες προσωπικότητας.

Θεμελιωτές τους είναι ο Husserl (1859-1938) και ο Kierkegaard (1813-1855).

Βασικά στοιχεία της φιλοσοφίας τους είναι η επικέντρωση στα φαινόμενα ανεξάρτητα από τις αιτίες και η ανάδειξη της σημασίας των χαρακτηριστικών τους καθώς και η έμφαση στην ελευθερία της βούλησης και στο δικαίωμα της επιλογής.

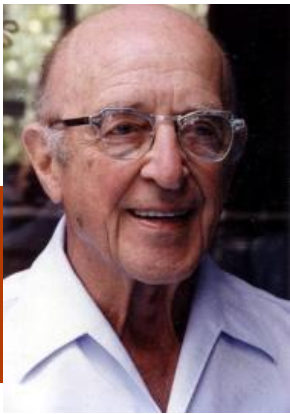
Η θεωρία του Carl Rogers – Self Theory

-“A person cannot teach another person directly; a person can only facilitate another's learning” (Rogers, 1951).

This is a result of his personality theory, which states that everyone exists in a constantly changing world of experience in which he or she is the center.

Each person reacts and responds based on perception and experience. The belief is that what the student does is more important than what the teacher does. The focus is on the student (Rogers, 1951). Therefore, the background and experiences of the learner are essential to how and what is learned. Each student will process what he or she learns differently depending on what he or she brings to the classroom.

-“A person learns significantly only those things that are perceived as being involved in the maintenance of or enhancement of the structure of self” (Rogers, 1951). Therefore, relevancy to the student is essential for learning. The students' experiences become the core of the course.

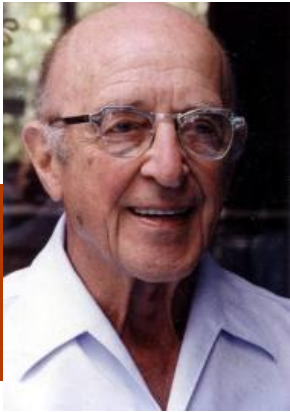

Η θεωρία του Carl Rogers – Self Theory

Nineteen propositions

His theory (as of 1951) was based on 19 propositions

1. All individuals (organisms) exist in a continually changing world of experience (phenomenal field) of which they are the center.
2. The organism reacts to the field as it is experienced and perceived. This perceptual field is "reality" for the individual.
3. The organism reacts as an organized whole to this phenomenal field.
4. A portion of the total perceptual field gradually becomes differentiated as the self.
5. As a result of interaction with the environment, and particularly as a result of evaluational interaction with others, the structure of the self is formed - an organized, fluid but consistent conceptual pattern of perceptions of characteristics and relationships of the "I" or the "me", together with values attached to these concepts.

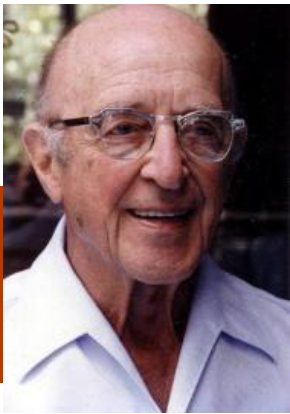

Η θεωρία του Carl Rogers – Self Theory

Nineteen propositions

His theory (as of 1951) was based on 19 propositions

6. The organism has one basic tendency and striving - to actualize, maintain and enhance the experiencing organism.
7. The best vantage point for understanding behavior is from the internal frame of reference of the individual.
8. Behavior is basically the goal-directed attempt of the organism to satisfy its needs as experienced, in the field as perceived.
9. Emotion accompanies, and in general facilitates, such goal directed behavior, the kind of emotion being related to the perceived significance of the behavior for the maintenance and enhancement of the organism.

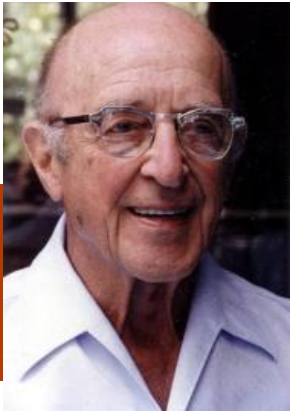

Η θεωρία του Carl Rogers – Self Theory

Nineteen propositions

His theory (as of 1951) was based on 19 propositions

10. The values attached to experiences, and the values that are a part of the self-structure, in some instances, are values experienced directly by the organism, and in some instances are values introjected or taken over from others, but perceived in distorted fashion, as if they had been experienced directly.
11. As experiences occur in the life of the individual, they are either, a) symbolized, perceived and organized into some relation to the self, b) ignored because there is no perceived relationship to the self structure, c) denied symbolization or given distorted symbolization because the experience is inconsistent with the structure of the self.
12. Most of the ways of behaving that are adopted by the organism are those that are consistent with the concept of self.

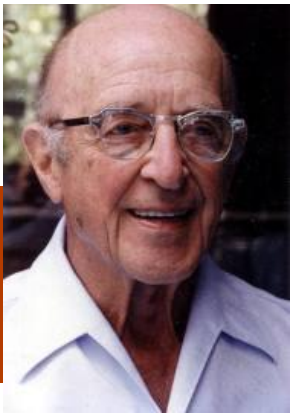

Η θεωρία του Carl Rogers – Self Theory

Nineteen propositions

His theory (as of 1951) was based on 19 propositions

13. In some instances, behavior may be brought about by organic experiences and needs which have not been symbolized. Such behavior may be inconsistent with the structure of the self but in such instances the behavior is not "owned" by the individual.
14. Psychological adjustment exists when the concept of the self is such that all the sensory and visceral experiences of the organism are, or may be, assimilated on a symbolic level into a consistent relationship with the concept of self.
15. Psychological maladjustment exists when the organism denies awareness of significant sensory and visceral experiences, which consequently are not symbolized and organized into the gestalt of the self structure. When this situation exists, there is a basic or potential psychological tension.

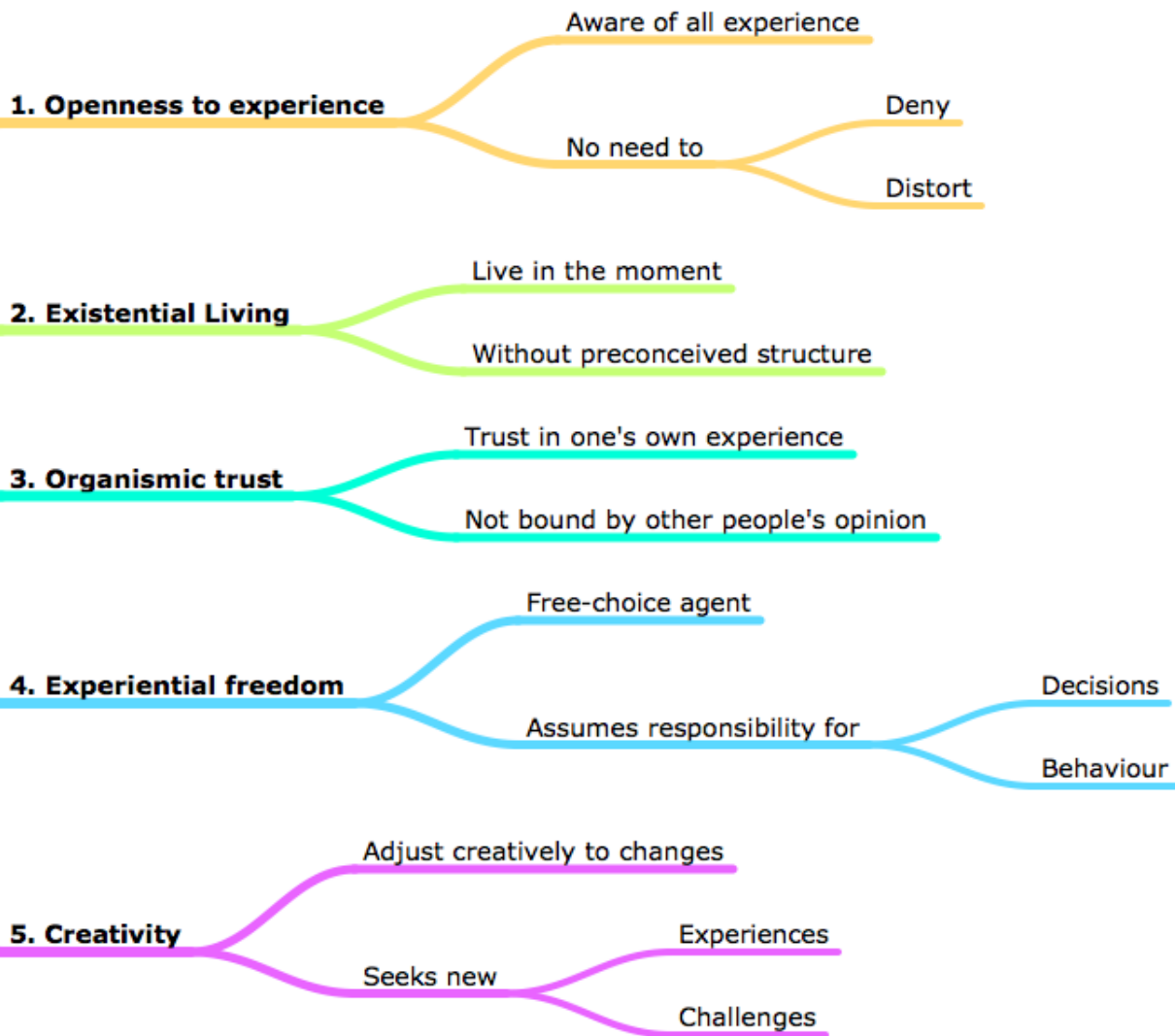
Η θεωρία του Carl Rogers – Self Theory

Nineteen propositions

His theory (as of 1951) was based on 19 propositions

16. Any experience which is inconsistent with the organization of the structure of the self may be perceived as a threat, and the more of these perceptions there are, the more rigidly the self structure is organized to maintain itself.
17. Under certain conditions, involving primarily complete absence of threat to the self structure, experiences which are inconsistent with it may be perceived and examined, and the structure of self revised to assimilate and include such experiences.
18. When the individual perceives and accepts into one consistent and integrated system all his sensory and visceral experiences, then he is necessarily more understanding of others and is more accepting of others as separate individuals.
19. As the individual perceives and accepts into his self structure more of his organic experiences, he finds that he is replacing his present value system - based extensively on introjections which have been distortedly symbolized - with a continuing organismic valuing process.

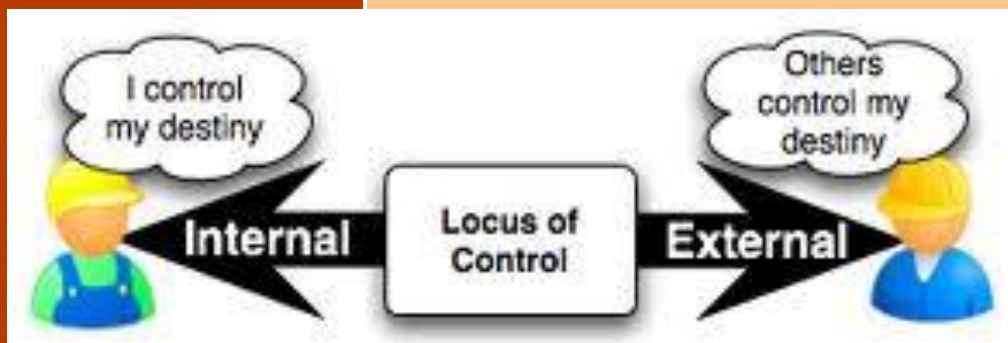
Additionally, Rogers is known for practicing "unconditional positive regard," which is defined as accepting a person "without negative judgment of [a person's] basic worth."

Συμπεριφορικές Θεωρίες Προσωπικότητας

- 1) Η προσωπικότητα αναπτύσσεται και αποτελεί προϊόν μάθησης.
- 2) Την πιο σημαντική επίδραση ασκεί το περιβάλλον και τα ερεθίσματα του.
- 3) Οι γνωσίες δεν αποτελούν δομικό στοιχείο της προσωπικότητας αλλά ένδειξη το τι το άτομο έχει μάθει.
- 4) Η συμπεριφορά δομείται στην βάση των προσδοκιών του ατόμου και του περιβάλλοντος του.
- 5) Με βάση τις ενισχύσεις και τις προσδοκίες μπορούμε να προβλέψουμε την εμφάνιση ή όχι μιας συμπεριφοράς.

Η έδρα ελέγχου

Rotter (1966)

Η έννοια αναφέρεται στην πεποίθηση του ατόμου σχετικά με την πηγή των όσων του συμβαίνουν.

Τα άτομα που έχουν εσωτερική έδρα ελέγχου θεωρούν τον εαυτό τους δημιουργό της μοίρας τους.

Τα άτομα που έχουν εξωτερική έδρα ελέγχου θεωρούν ότι οι συνθήκες ευθύνονται για τα αποτελέσματα τους και δεν μπορούν να κάνουν κάτι για να τα αλλάξουν.

LOCUS OF CONTROL - YOUR PERSONALITY SNAPSHOT

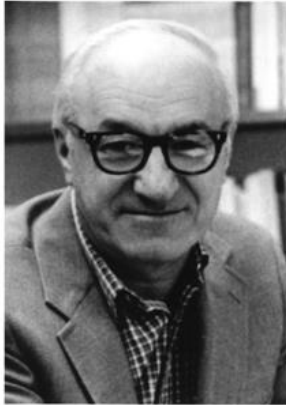

EXTERNAL

- ▶ Believe success or failure is a result of luck, chance, fate, or powerful others
- ▶ Tends to be negative, gives up easily, not try too hard
- ▶ Will not initiate contact or attempt to repair damage relationships
- ▶ Work better when pace is automated
- ▶ Feels victimized by illness & stress and take less preventive action
- ▶ Correlated with emotional instability, anxiety, neuroticism
- ▶ Feel more anger & perceive others to be less friendly

INTERNAL

- ▶ Believe they have control of personal successes and failures
- ▶ Do better in jobs where they can set their own pace
- ▶ More health conscious and seek medical attention when needed
- ▶ Less prone to stress-related illnesses, anxiety or depression
- ▶ High achievement and expects to perform well
- ▶ More independent, achieving and dominant

Η θεωρία της κοινωνικής μάθησης του Bandura (1982)

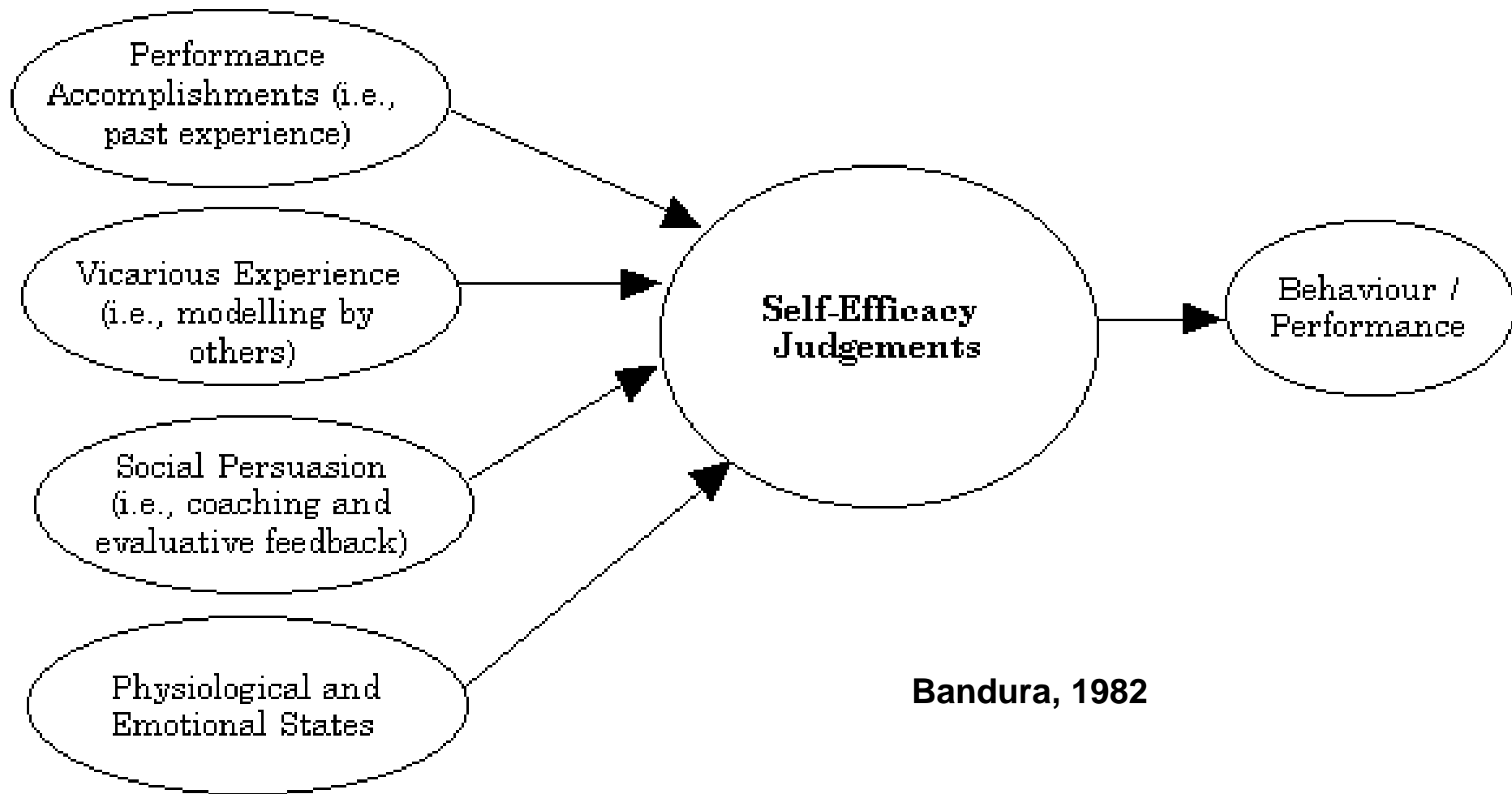
Μελέτησε την σημασία των κοινωνικών προτύπων, της μάθησης μέσω παρατήρησης και της θετικής ενίσχυσης στην διαμόρφωση της συμπεριφοράς.

Κεντρική έννοια στην θεωρία του είναι η αυτοεκτίμηση (Self Efficacy), Θεωρεί ότι αποτελεί βασική διάσταση της προσωπικότητας.

Η αυτοεκτίμηση ορίζεται ως η προσωπική αξιολόγηση του ατόμου σχετικά με το πόσο καλά μπορεί να εκτελέσει δράσεις που απαιτούνται για να αντιμετωπιστούν οι συνθήκες του περιβάλλοντος.

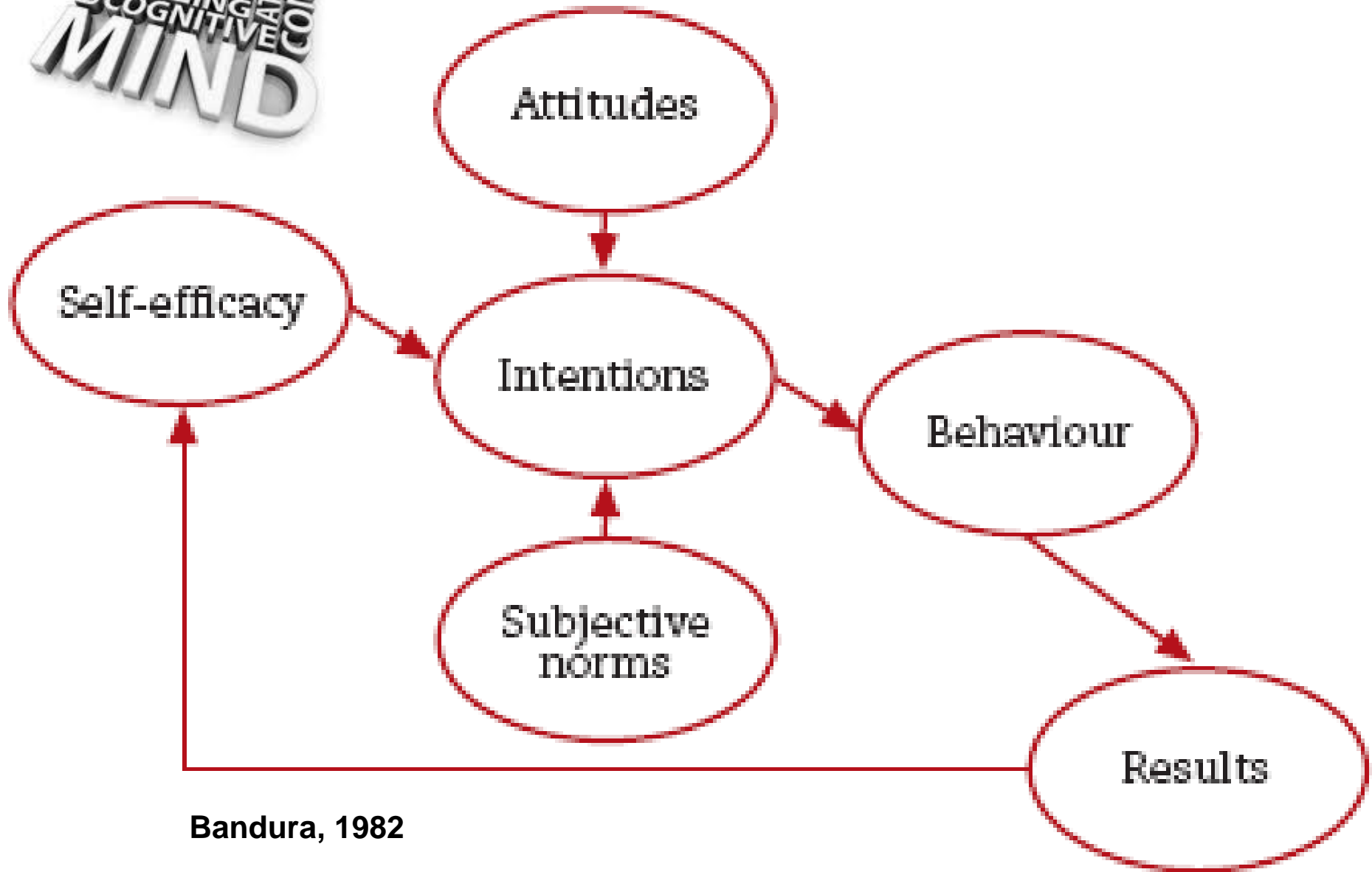
Η έννοια της αυτοεκτίμησης μπορεί να μας βοηθήσει να ερμηνεύσουμε γιατί πολλές φορές οι γνωσίες δεν οδηγούν απαραίτητα σε επιτυχημένα αποτελέσματα

Π.χ. Μολονότι 2 παιδιά μπορεί να γνωρίζουν ότι ένα φίδι μέσα σε μια γυάλα είναι ακίνδυνο, η διαφορετική τους αυτοεκτίμηση μπορεί να οδηγήσει το ένα στο να αγγίξει την γυάλα και το άλλο να φύγει μακριά.

Bandura, 1982

Sources of Self-efficacy Information

Bandura, 1982

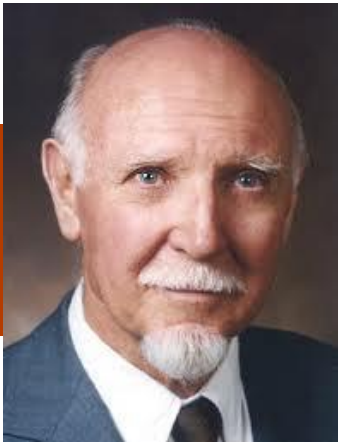
Θεωρίες χαρακτηριστικών γνωρισμάτων (Traits)

Ως γνώρισμα (trait) ορίζεται ένα σταθερό χαρακτηριστικό με βάση το οποίο ένα άτομο διαφέρει από ένα άλλο.

Συνήθως αυτά τα γνωρίσματα αποδίδονται με επίθετα.

Π.χ. Λέμε για ένα άτομο ότι είναι **ντροπαλό** ενώ για ένα άλλο ότι είναι **κοινωνικό** κ.ο.κ.

Η προσέγγιση αυτή για την προσωπικότητα είναι η πιο διαδεδομένη.

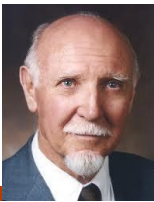
Η θεωρία των 16 Παραγόντων του Catell (1950, 1973)

Χρησιμοποίησε την παραγοντική ανάλυση.

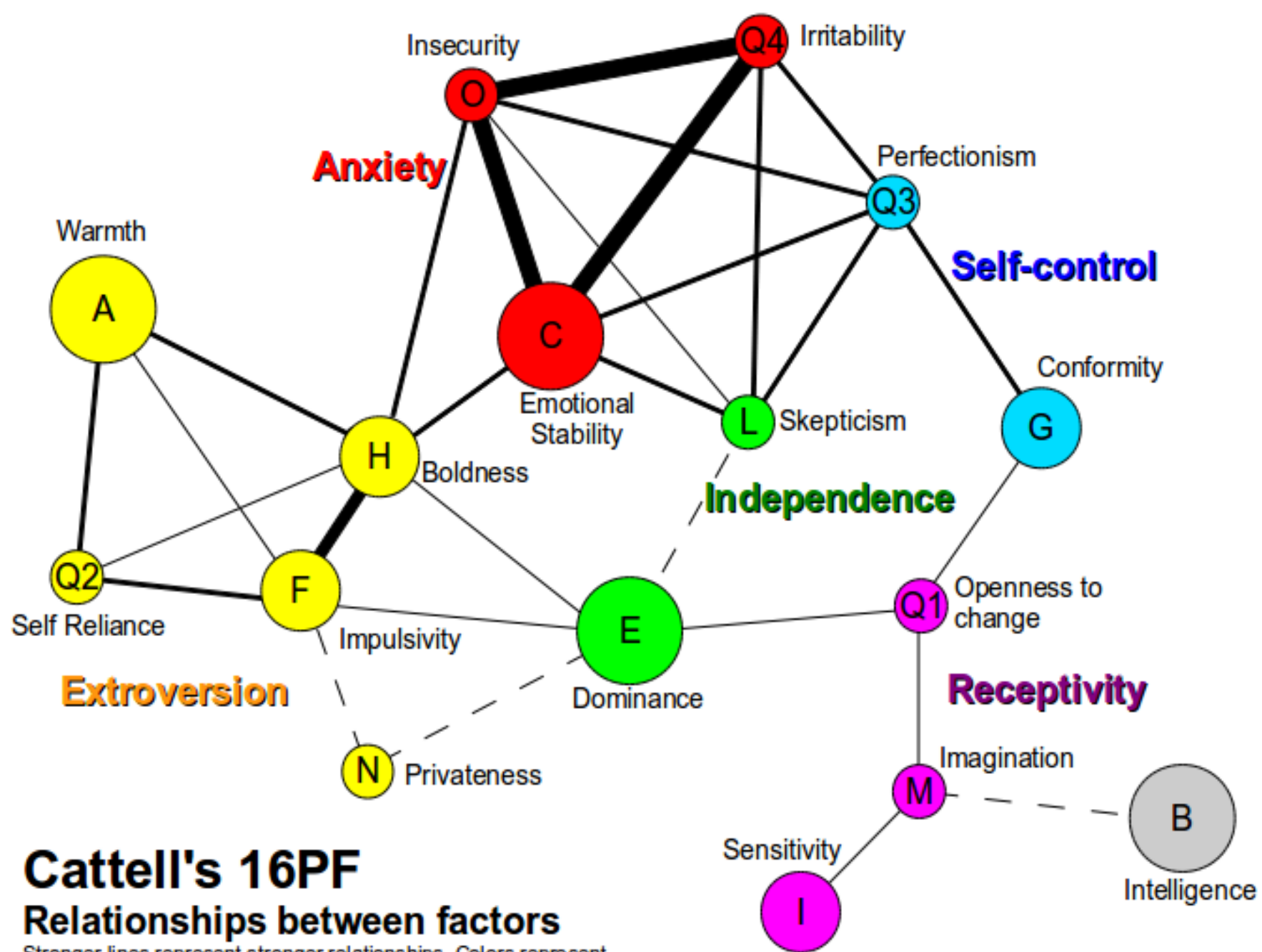
Ονόμασε τα πιο πρωτογενή χαρακτηριστικά της προσωπικότητας – Χαρακτηριστικά επιφάνειας (Surface Traits). Αυτά προέκυπταν συνήθως στα πρώτα στάδια της παραγοντικής ανάλυσης. (Π.χ. I enjoy a good prize fight, Getting stuck behind a really slow driver really bothers me (True – False).

Αυτά τα χαρακτηριστικά επιφανείας σε ένα δεύτερο στάδιο μπορούσαν να ομαδοποιηθούν σε ευρύτερες κατηγορίες χαρακτηριστικών τα οποία αποτελούν σταθερότερους πυλώνες συμπεριφοράς. (Source Traits).

Αυτοί οι πυλώνες είναι 16 με βάση την ανάλυση του και μπορούν να αξιολογηθούν με το 16PF.

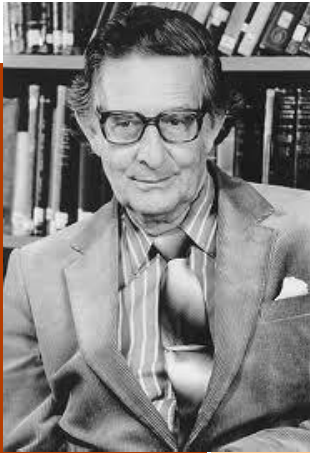
Variable		Low scores	High scores
1	A	Reserved and critical	Participating and outgoing
2	B	Concrete-thinking	Intellectual and analytic
3	C	Easily annoyed or upset	Stable and secure-feeling
4	E	Mild, conforming, submissive	Dominant and stubborn
5	F	Prudent and serious	Enthusiastic and spontaneous
6	G	Unreliable and self-indulgent	Conscientious
7	H	Restrained and shy	Socially uninhibited
8	I	Self-reliant and tough	Sensitive and humanistic
9	L	Trusting and accepting	Suspicious, critical, opinionated
10	M	“Proper”, conventional	Imaginative, unconcerned
11	N	Natural, forthright	Shrewd and deliberate
12	O	Self-confident	Guilt-prone
13	Q1	Overly cautious, traditional	Free-thinking, tolerant of ideas
14	Q2	Emotionally group dependent	Resourceful, self-organizing
15	Q3	Casual and non-integrated	Precise and orderly
16	Q4	Satisfied, emotionally relaxed	Fretful, tense

Cattell's 16PF

Relationships between factors

Stronger lines represent stronger relationships. Colors represent the 5 global factors. Data is based on intercorrelations reported in Krug (1981) *Interpreting 16pf profile patterns*. Champaign, IL: IPAT

Η θεωρία των 2 παραγόντων του Eysenck (1975, 1985)

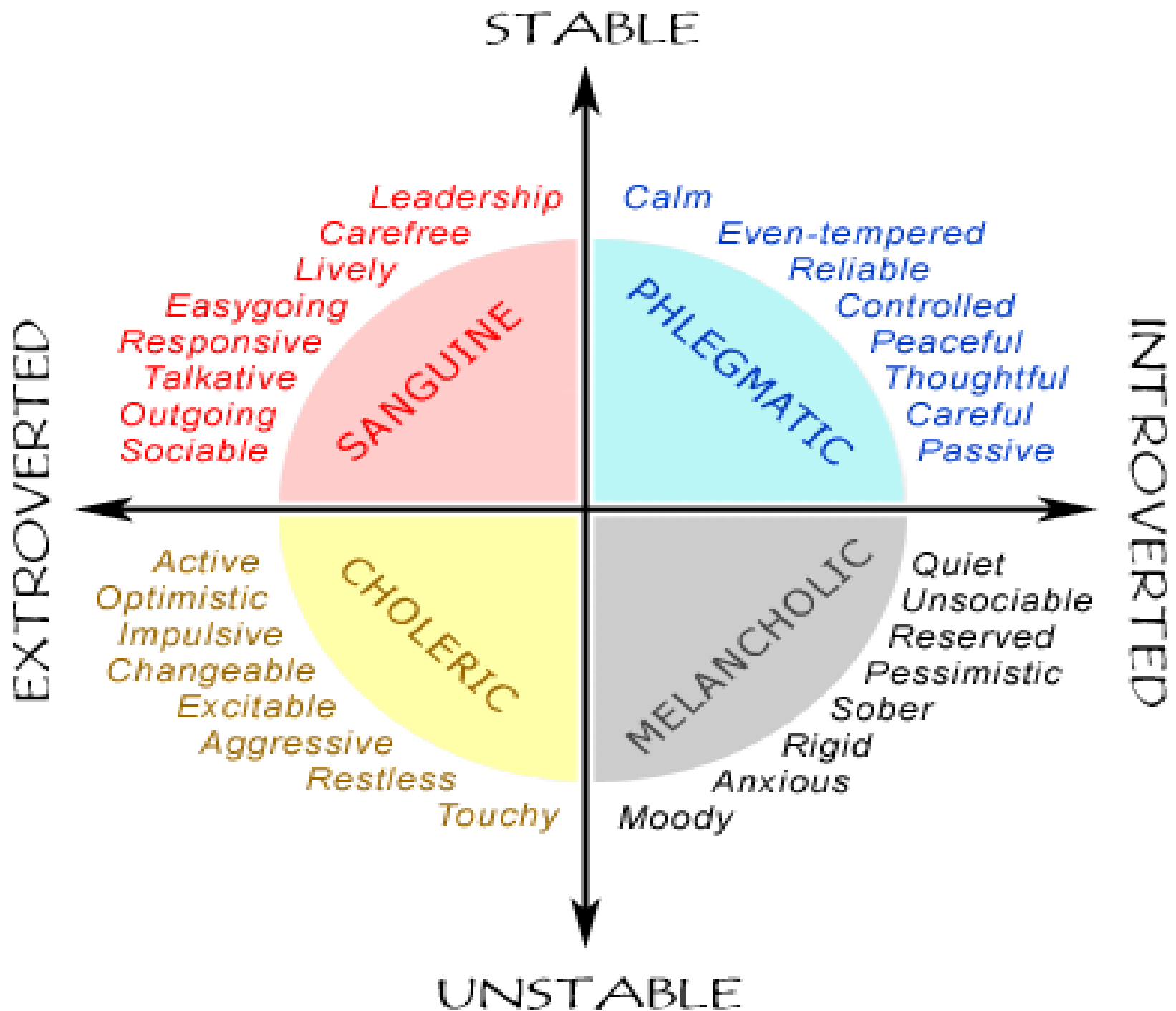
Χρησιμοποίησε και αυτός την παραγοντική ανάλυση με στόχο να βρει την καλύτερη δυνατή λύση οσον αφορά τους παράγοντες.

Κατέληξε στο ότι η προσωπικότητα είναι συνισταμένη 2 παραγόντων:

- Εξωστρέφεια – Εσωστρέφεια
- Συναισθηματική σταθερότητα – αστάθεια

Αυτοί οι 2 άξονες εσωκλείουν 32 χαρακτηριστικά προσωπικότητας.

Με βάση αυτήν την θεώρηση έχει κατασκευαστεί το Eysenck Personality Questionnaire.

Η θεωρία των 5 παραγόντων (Goldberg, 1981)

Χρησιμοποιώντας παραγοντική ανάλυση κατέληξε σε 5 βασικούς παράγοντες προσωπικότητας.

Σήμερα το μοντέλο του θεωρείται το πιο κοινά αποδεκτό από την επιστημονική κοινότητα.

Οι 5 παράγοντες φαίνεται να είναι παγκόσμιοι και να επιβεβαιώνονται και από την εξελικτική μας πορεία.

Οι παράγοντες αξιολογούνται με το NEO-FFI

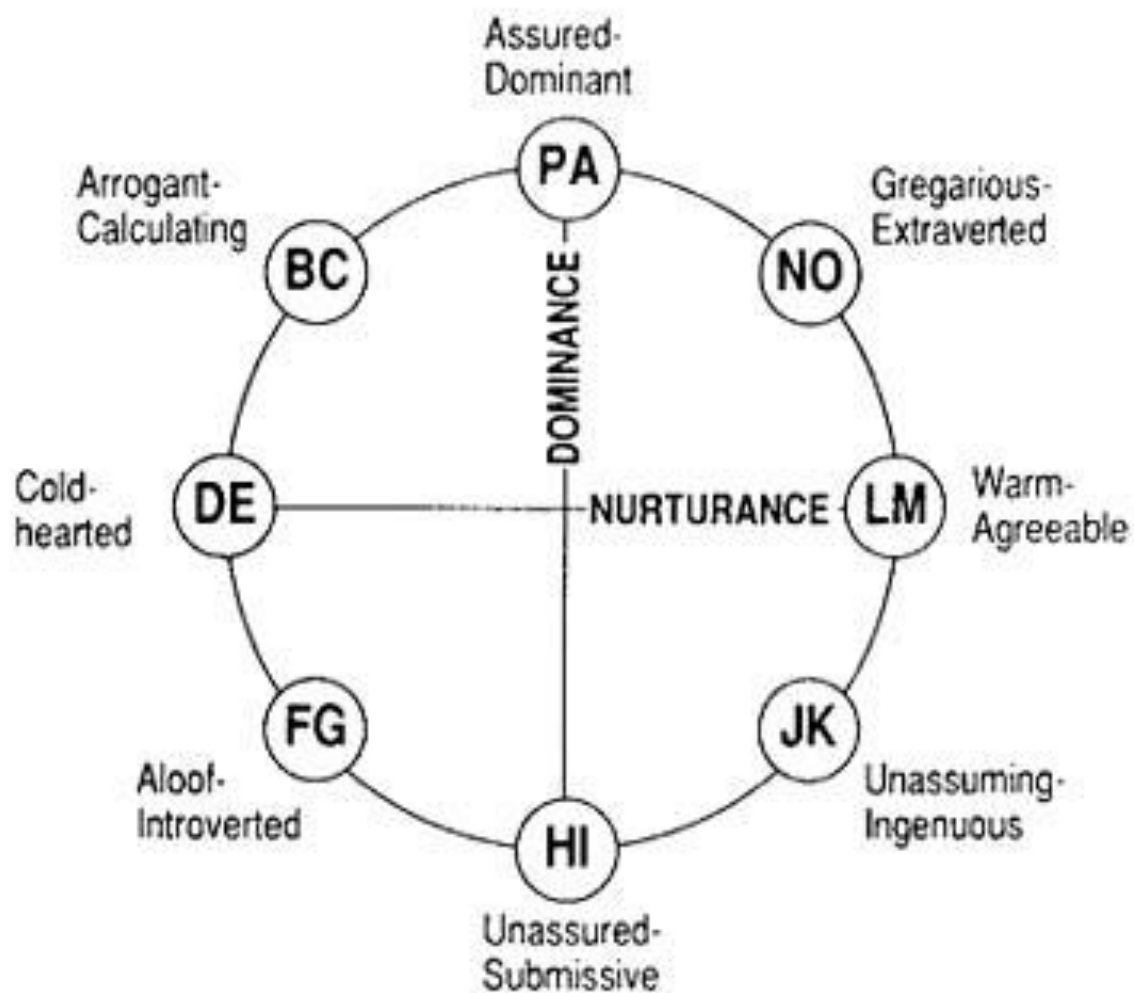
Table 1***Adjective Definers of the Five-Factor Model***

Factor	Adjective definer
Neuroticism	Worrying versus calm Insecure versus secure Self-pitying versus self-satisfied
Extraversion	Sociable versus retiring Fun-loving versus sober Affectionate versus reserved
Openness	Imaginative versus down to earth Preference for variety versus preference for routine Independent versus conforming
Agreeableness	Soft-hearted versus ruthless Trusting versus suspicious Helpful versus uncooperative
Conscientiousness	Well-organized versus disorganized Careful versus careless Self-disciplined versus weak willed

Five Factor Model

- I SURGENCY/EXTRAVERSION
- II AGREEABLENESS
- III CONSCIENTIOUSNESS
- IV NEUROTICISM
- V OPENNESS TO EXPERIENCE

Circumplex Model

Γενικά σχόλια σχετικά με την μέτρηση της προσωπικότητας

Μεγάλος αριθμός traits.

Το πρόβλημα της γλώσσας και των ορισμών.

Το πρόβλημα της αλληλεπικάλυσης

Πρωτογενείς και δευτερογενείς παράγοντες (π.χ. Openness to Experience)

Το θέμα της εφύιας

Το θέμα των ικανοτήτων

Η σχέση μεταξύ traits και συμπεριφοράς – Προγνωστική ή περιγραφική?

Ο κίνδυνος της ταυτολογίας (π.χ. Perfectionism – High Standards)

ΑΡΧΕΣ ΨΥΧΟΜΕΤΡΙΑΣ

ΣΤΗΝ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ & ΣΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Γαλανάκης Μιχάλης, PhD,
Εργασιακός Ψυχολόγος
galanakismichael@hotmail.com